

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 39/6-17

Podgorica, 2. mart 2018. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, na 17. sjednici održanoj 2.marta 2018. godine, u sastavu **mr.sc. Aleksandar Saša Zeković, doc.dr Branislav Radulović, mr. sc. dr Vladimir Dobričanin i advokat Zoran Čelebić** razmatrao je pritužbu građanina **D.S**, građanskog aktiviste iz Podgorice, i usvojio nakon pribavljenih informacija i izjašnjenja, provedenog postupka i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Građanin D.S. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na, kako je naveo, slučaj nezakonitog postupanja prilikom privođenja i neosnovane primjene mjera fizičke prinude, psihičkog maltretiranja i torture tokom performansa građana pred Ustavnim sudom održanog 21. avgusta 2017. Tokom tog skupa, oko 10 sati, u svojstvu službenog lica, obratio mu se inspektor D.K. sa kojim je imao kraći razgovor, a kasnije popodne je obaviješten da je policija dolazila na njegovu adresu radi uručenja određenog poziva. Nakon toga, podnosilac pritužbe je pozvao inspektora V.O, čiji broj je imao od ranije, predstavio se, prenio mu informaciju koju je dobio od porodice H. i informisao o novoj adresi na koju ga mogu kontaktirati u slučaju bilo kakve potrebe, a o istom je informisao i inspektora Lj.G, sa kojim je ranije imao komunikaciju.
2. Građanin D.S. saznao, 24. avgusta 2017, tri dana nakon performansa pred Ustavnim sudom, da je policija dolazila i na adresu njegovih roditelja da ga traži a istovremeno je dobio i telefonski poziv od inspektora D.K. koji je pojasnio da ga je policija tražila na adresi koja im je već bila poznata nakon čega je, na prijedlog D.S, patrola ponovo došla na tu adresu radi uručenja poziva koji je realizovan. Toga dana, kako je naveo, već je imao ugovorene, neodložne, obaveze i protest majki korisnica naknada koji je bio zakazan za 13 sati a s obzirom da mu je poziv uručen oko 10 sati, namjeru policijskih službenika, odnosno njihovih starješina je ocijenio kao spriječavanje prisustva protestu ili sa ciljem hapšenja zbog neodazivanja na poziv. Naveo je da je tokom protesta majki stajao uz ogradu koja dijeli građane i policiju, neposredno u blizini službenika policije i njihovih starješina koji ga od ranije znaju kao građanskog aktivistu i koji su mu se u više navrata ranije obraćali po imenu i prezimenu.
3. Kada je krenuo sa protesta prema autu, koji je bio parkiran u blizini Ulice slobode da bi se javio u CB Podgorica, dva civila su pošla za njim a on potrčao Ulicom slobode i

ušao u zgradu "Vijesti". Odmah za njim, uz ta dva civila, kako je naveo ušlo je pet, šest policajaca u uniformama interventne, bez oznaka sa imenima, ne pokazujući mu legitimacije, ne predstavljajući se, ne saopštavajući zašto su tu i ne pokazujući mu bilo kakav nalog, već samo pokušavajući na silu da ga izvedu riječima "ajde".

4. Odbio je, kako je naveo u pritužbi, da pođe, pružio pasivan otpor, kako je naveo, tražio da se predstave, legitimišu, da mu kažu zašto ga odvođe i da mu daju neko rješenje, bilo šta napisмено. Na njegove zahtjeve, kako je naveo, nijesu željeli da odgovore ali nakon nekoliko minuta prepirke, na pitanje zapošljenih u "Vijestima" kazali su da se nije odazvao na "poziv da se dobrovoljno javi u svojstvu građanina". Odgovorio je da odbija da pođe dobrovoljno i da insistira na prethodnim zahtjevima (prilog audio snimak) da bi, kako je naveo, na silu bio izveden iz prostorija „Vijesti" nakon čega je prestao sa pružanjem pasivnog otpora. Tada, ispred zgrade su bila parkirana dva vozila, puna interventne policije, brojni inspektori, uveli su ga u jedno vozilo gdje su sa njim sjela četvorica službenika policije i započela najužasniju psihičku torturu uz primjenu fizičke sile, daveći ga, udarajući, pljujući, psujući, prijeteci, o čemu, kako je naveo u pritužbi, svjedoči medicinski nalaz Kliničkog centra Crne Gore (u prilogu). Iako je, kako je naveo u pritužbi, odmah po ulasku u auto bio svezan liscama i nije ni pomislio, niti bio u mogućnosti da pruži bilo kakav otpor, tortura je trajala nekoliko minuta dok su bili parkirani pred zgradom „Vijesti" i nakon toga u toku vožnje prema CB a usput su prisutni službenici, dok su ga davili i tukli, preko radio stanice javljali da pruža otpor, da ih udara, da je agresivan, sve da bi, donekle, dobili opravdanje za svoje ponašanje a sa druge strane veze je čuo da im starješine odobravaju primjenu sile.
5. U daljem opisu događaja u pritužbi je navedeno da je u toku torture policajaca, u jednom trenutku zatražio da mu omoguće jedan telefonski poziv a na pitanje policajca koga želi da pozove odgovorio je da želi da kontaktira ministra unutrašnjih poslova, koji im je dao broj telefona za slučajeve kao što je ovaj, gdje građanski aktivisti Građanska inicijativa „Za nas" mogu biti izloženi torturi policije. Nakon toga, policajci su nastavili psihičko i fizičko zlostavljanje još jačim intenzitetom, poziv ministru mu nijesu omogućili a po dolasku u prostorije CB Podgorica fizička tortura je prestala a nastavljena psihička od službenika u civilu i uniformi, tokom koje mu je priječeno ali i upućeni ponižavajući komentari.
6. Kod sudije za prekršaje, dva službenika interventne jedinice koji su ga tukli i ponižavali, su dali usaglašene izjave da je pružao otpor, da su oni primjenjivali silu u skladu sa zakonom, ne priznajući navode da im je prijetio otkazom preko ministra unutrašnjih poslova. Na sudu je saznao prezimena policajaca koji su ga u vozilu prilikom privođenja tukli, i to: V. kao starješina grupe, B. koji je vozio, M.S. koji je sjedio do njega i M. Fizičko nasilje, kako je naveo, koje su vršili nad njim je bilo smišljeno da mu ne ostanu vidljivi tragovi, a da bude bolno i ponižavajuće a spoljni vidljivi trag jedino je ogrebotina na lijevoj podlaktici, koja je navedena u zapisniku policajaca, zadobijena u podrumu CB Podgorica gdje je, na kratko, odveden prije odvođenja u Sud za prekršaje.
7. Građanin D.S. je nakon saslušanja kod sudije za prekršaje otišao u Urgentni centar uslijed jakih bolova u predjelu vrata, glave i donjeg dijela leđa gdje je ljekar specijalista konstatovao lake tjelesne povrede u predjelu vrata nastale od gušenja

podlakticom i nadlakticom, kojima je policajac stezao njegov vrat, sve dok ne bi počeo da gubi svijest i to u više navrata.

8. Podnosilac predstavke u obraćanju Savjetu je konstatovao da se iz prezentovanog činjeničnog i pravnog stanja jasno može zaključiti da su policijski službenici, u nizu situacija, prekoračili službena ovlašćenja, uključujući i nesrazmjernu upotrebu sile, torturu i psihofizičko maltretiranje, i uputio zahtjev da se izvrši detaljna kontrola rada službenih lica i preduzmu odgovarajuće kaznene mjere protiv takvih lica koji narušavaju ugled policije. Istakao je da je tokom 2017. nasilje i tortura od strane policijskih službenika vršena i prema drugim aktivistima Građanske inicijative (GI) "Za nas", o čemu postoje jasni dokazi a na koje organizacija nije reagovala te da će ubuduće to činiti u cilju zaštite svojih prava ali i ugleda policije.¹
9. Savjet je pritužbu uzeo u rad i obratio se Upravi policije, koja je u odgovoru informisala da je prethodno upoznata sa sadržinom navoda na osnovu ličnog obraćanja imenovanog građanina aktom identične sadržine ministru, direktoru Uprave policije, kao i drugim relevantnim institucijama (Ombudsmanu i dr), te da su naložene detaljne provjere po ovom osnovu, izuzeta kompletna dokumentacija i dostavljen odgovor imenovanom. Ovom prilikom, Uprava policije Savjetu je dostavila na uvid i akt nadležnog CB Podgorica, od 9.10.2017, a na osnovu člana 59 stav 3 Zakona o unutrašnjim poslovima i ovlašćenja ministra unutrašnjih poslova datu ocjenu zakonitosti upotrebe sredstava prinude sa pratećom dokumentacijom, kao i oba zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, na uvid i dalju nadležnost.²
10. U odgovoru Uprave policije građaninu D.S. je navedeno da je 21.08.2017, u vremenu od 09,50-10,50h, ispred zgrade Ustavnog suda u Podgorici, organizovan protest na kojem se okupila grupa građana, među kojima su bili aktivisti GI "Za nas" a na kojem je izvršen performans „sahranjivanja" Ustavnog suda. Tom prilikom, kako se navodi građanin D.S. je policijskom službeniku zaduženom za obezbjeđenje objekata saopštio da će biti neposlušan građanin, zapaliti svijeće ispred zgrade Ustavnog suda, zalijepiti plakate i održati govor. Tim povodom, 24. avgusta 2017, građaninu D.S. je uručen poziv da se odmah u svojstvu građanina javi u službene prostorije CB Podgorica, radi davanja obavještenja u vezi sa pomenutim događajem. Navedeno je i da je nesporna činjenica da je imenovani građanin dostavnicu za poziv lično potpisao, te da se poziv smatra uredno uručenim a ovom prilikom, kako se navodi, od strane policijskih službenika lično je upoznat, iako je u pozivu stajalo upozorenje, da će u slučaju ne odazivanja biti prinudno doveden u službene prostorije.
11. U odgovoru Uprave policije građaninu se navodi i da je građanin D.Š. primjećen tokom protesta majki, na skupu u organizaciji Ž.S. 24.08.2017, ispred zgrade Skupštine Crne Gore, od strane pripadnika Interventne jedinice CB Podgorica, koji su po službenoj dužnosti bili upoznati sa činjenicom njegovog neodazivanja na uručen

---

¹ U prilogu pritužbe podnosilac je dostavio sljedeću dokumentaciju: fotografije sa performansa, fotokopiju poziva, fotografije sa protesta majki, audio zapis, fotografiju privođenja i nalaz ljekara.

² U prilogu odgovora upućenog Savjetu, Uprava policije je dostavila kopiju sljedeće dokumentacije: Odgovor Uprave policije D.S. od 15.09.2017; Dopis od 9.10.2017; Ocjena zakonitosti upotrebe sredstava prinude od 31.08.2017; Dopis od 25.08.2017 sa Izvještajem o upotrebi sredstava prinude - fizičke sange i sredstava za vezivanje službenika SP za JRM, Mišljenjem komandira SP, kao neposrednog starješine, Izvještaj komandira OB i Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sa pratećim spisima.

poziv, da je kritičnom prilikom počeo da trči, više puta mu je izdato naređenje da stane o koje se oglušio i nastavio da trči u pravcu parking prostora iza zgrade „Beka“ kada je i utrčao u zgradu televizije (TV) „Vijesti“. Policijski službenici su tom prilikom, sa radnicima TV „Vijesti“, ušli u prostorije televizije i građaninu D.S. saopštili razloge zbog kojih mora da pođe sa njima a kako je on to odbio upozorili su ga na upotrebu sredstava prinude. Nakon ponovnog odbijanja, policijski službenici su upotrijebili fizičku snagu, navela je Uprava policije, pri čemu je D.S. pružao otpor a pošto je smješten u službeno vozilo radi privođenja u prostorije CB, nastavio je sa agresivnim ponašanjem, te su se, zbog toga, stekli uslovi za upotrebu sredstava za vezivanje.

12. U prostorijama CB Podgorica od građanina D.S. je uzeta na Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina izjava na okolnosti protesta održanog 21.08.2017, ispred zgrade Ustavnog suda, a potom podnijet Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. U skraćenom postupku građanin je priveden u Sud za prekršaje u Podgorici, zbog počinjenog prekršaja iz čl 11 Zakona o javnom redu i miru. S tim u vezi, podnijet je i Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv D.S, kao organizatora javnog okupljanja, zbog prekršaja iz čl 33 st 3, a u vezi st 1 tač 1 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama (nepodnošenje pismene prijave za održavanja javnog okupljanja, najkasnije 5 dana prije njegovog održavanja) a o navedenom je sačinjen Izvještaj o upotrebi sredstava prinude koja su, na osnovu Izvještaja o okolnostima upotrebe sredstava prinude i priložene dokumentacije, ocijenjena opravdanim i u skladu sa zakonom i ovlašćenjima policijskih službenika, navedeno je u odgovoru Uprave policije. U ovom dopisu Uprava policije je konstatovala da su sve mjere i radnje povodom navedenog događaja preduzete profesionalno.
13. Savjet je odgovor Uprave policije dostavio građaninu na upoznavanje i dodatno izjašnjenje. Ni nakon druge urgencije građanin se nije oglasio.
14. Savjet je konstatovala da je građanin D.S. uredno primio i potpisao poziv za obavljanje razgovora radi prikupljanja obavještenja. Savjet je konstatovala da je poziv CB Podgorica, koji je građanin dostavio u prilogu, sačinjen profesionalno i da su istom naznačeni svi bitni elementi te da je jasno naveden razlog zašto se građanin poziva. Savjet konstatuje da je građanin D.S. po pitanju uručivanja poziva odgovorno komunicirao i saradivao sa policijskim službenicima.
15. Savjet konstatuje i da su službenici policije iskazali razumijevanje prema obavezama građanina D.S. i njegovoj, ranije planiranoj, namjeri da učestvuje, tog dana, na javnom okupljanju.
16. Građanin D.S. je u pritužbi građanskoj kontroli policije, između ostalog, naveo “Kada sam krenuo sa protesta prema autu, koji je bio parkiran u blizini Ulice slobode, da bih se javio u CB Podgorica, dva civila su pošla za mnom. Potrčao sam ulicom slobode...”. Svoje ponašanje građanin D.S. nije pojasnio u postupku građanske kontrole. Savjet konstatuje da konkretni i kasniji postupci građanina D.S. su bez razloga i osnova i Savjet ih ocjenjuje građanski neodgovornim, drskim i protivzakonitim jer nije postupio po izdatim naredbama ovlašćenih policijskih službenika. Savjet je uvjeren da je primjerenim i odgovornim odnosom prema primljenim pozivom za razgovor, korektnom komunikacijom sa policijskim službenicima i uvažavanjem izdatih naredbi građanin D.S. mogao u potpunosti izbjeći sve dalje okolnosti.

17. Građanin je iznio primjedbu da mu policija nije omogućila da telefonski kontaktira ministra unutrašnjih poslova. S tim u vezi Savjet ukazuje da lice lišeno slobode ima pravo da o lišenju slobode obavijesti člana porodice ili drugo blisko lice, po sopstvenom izboru. Kako građanin dalje nije tražio da o lišenju slobode obavijesti blisku osobu ili pravnog zastupnika Savjet cijeni da u konkretnom nije došlo do povrede građanskih prava i sloboda.
18. Savjet je konstatovao činjenicu da su određeni policijski službenici, koji su primjenivali ovlašćenja prema građaninu D.S, postupali i u drugim slučajevima u kojima je Savjet prepoznao neprofesionalno policijsko postupanje i praksu da se prema građanima lišenim slobode neprimjereno postupa u toku njihovog transporta prema službenim prostorijama policije.
19. Savjet se, u svom radu, koristi tekovinama Evropskog suda za ljudska prava pa, shodno tome, nasilno držanje lica na ulici, u vozilu ili na drugom mjestu predstavlja lišenje slobode. Svako lice koje je lišeno slobode uživa punu zaštitu od mjera i djelovanja koje povrijeđuju njegovo dostojanstvo i integritet.
20. Razmotrena je priložena medicinska dokumentacija. Savjet je konstatovao da se pojedinačno i zbirno radi o lakim tjelesnim povredama koje su razmotrene i u kontekstu broja policijskih službenika koji su, kritičnom prilikom, primjenivali policijska ovlašćenja.
21. Imajući u vidu sve okolnosti i iznijeto Savjet ocjenjuje da je u konkretnoj situaciji primijenja prinuda nije bila strogo nužna zbog očiglednog drskog ponašanja građanina D.S. čime je došlo do određenog ugrožavanja poštovanja ljudskog dostojanstva.

**SAVJET ZA
GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE**